

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. поједини бројеви „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ не продају се. рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Нашег Министарског Савета, поставити:

за полицијског писара прве класе среза качерског Јању Костантиновића, — који је Указом од 15. јануара ове године стављен на разположење Врховној Команди и разрешен од дужности полицијског писара прве класе среза параћинског;

за полицијског писара прве класе среза ресавског Милана Комарчевића, — који је Указом од 15. јануара ове године стављен на разположење Врховној Команди и разрешен од дужности полицијског писара прве класе среза моравског, округа пожаревчког; и

за полицијског писара прве класе среза јасеничког, округа смедеревског, Стојана Бабића, — који је Указом од 6. маја ове године стављен на расположење Врховној Команди и разрешен од дужности полицијског писара прве класе среза врачарског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. јула 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара треће класе

среза пожешког Добривоја С. Јовановића, свршеног матуранта.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. јула 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника друге класе среза белопаланачког Божићара Ристића, начелника исте класе среза посавског, округа београдског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза посавског, округа ваљевског, Војислава Анђелковића, секретара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза косаничког Петронија Ивановића, начелника исте класе среза прокупачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза посавског, округа београдског Милорада Томића начелника исте класе среза косаничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза деспотовачког Андреју Ј. Живковића, начелника исте класе среза белопаланачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза рачанског Косту Ст. Петровића, начелника исте класе среза деспотовачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза жупског Живојина Степановића,

начелника исте класе среза рачанског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза прокупачког Драгишу Ст. Јовановића, начелника исте класе среза жупског, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа подринског Јована Спиридоновића, секретара исте класе начелства округа београдског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ваљевског Радоја Ђ. Чобељића, начелника исте класе среза посавског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа београдског Гаврила Јевтића, секретара исте класе начелства округа подринског по службеној потреби; и

за секретара исте класе Министарства Унутрашњих Дела Жарка Т. Миловановића писара прве класе истог Министарства.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. јула 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I на предлог Министра Унутрашњих Дела решено је:

да се Николи Деди, полицијском писару треће класе управе вароши Београда, уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. јула 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по са слушању Министарског Савета, решено је:

да се Миливоје Јездимировић, полицијски писар треће класе начелства округа тимочког;

Предраг Ж. Петровић, полицијски писар треће класе среза колубарског, округа ваљевског; и

Стеван Пауновић полицијски писар треће класе среза рачанског, — на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусте из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. јула 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО ПО ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Наш Грађански Законик, или бар текст његовога §-а 138., друкчији је. У њему се вели да усвојеник „ступа у род њихов (усвојилаца), и добија сва права, била она лична или уговорна или наследна, која према својим рођеним родитељима и родбини има...¹⁾ Из саме редакције овога прописа излазило би да усвојење нема само дејство на односе између странака уговорница (усвојоца и усвојеника) већ и на односе између усвојеника и родбине усвојоце, противно правилу да је уговор само релативног дејства, т. ј. да он ствара, мења или гаси правне односе једино међу контрахентима а да је за трећа лица он *Res inter alios acta*. По §. 138. једно лице могло би натурити, без њенога припита, својој родбини новог рођака који би насрам ње имао чак и наследна права! Усвојење не би било код нас само институција, као у другим законодавствима (в. чл. 343. à 352. Франц. Грађ. Зак., §§. 1741. и даље Нем. Грађ. Зак.), помоћу које би они који немају природне деце могли себи осигурати цивилну децу, већ би оно било установа помоћу које би сваком члану једне породице било могућно ову увећати.

У осталом, наш Грађ. Законик и иначе није се овде много држао свога изворника. Јер док по овоме може усвојити само онај који природне, крвне, деце нема²⁾,

дотле тај услов за адопцију наш Законик не тражи, што значи да и онај који би имао праве деце, мушке или женске, могао би усвојити, и тиме своју рођену децу, у погледу њених наследних права, ограничити. Шта више дискутује се о томе да ли родитељ не би могао, усвојењем, чак и закони део наслеђа своје рођене деце окрњити¹⁾.

Једно због овакве редакције §-а 138. Грађ. Зак., а друго и зато да би се наведеном пасусу из §-а 528. Грађ. Зак. могла наћи његова корисност, може се бранити мишљење да тај параграф даје право задрузи да усвојеника који је умро без деце наследи, са искључењем његове крвне родбине изван задруге. Законодавац усвојењем није створио само везу између задругара који је усвојио и његовог усвојеника, већ је овога, усвојеника, увео сасвим у фамилију усвојоцеву, начинио га сродником крвних сродника задругара усвојоцевих, због чега задруга, по §. 528., искључује, из наслеђа усвојеника без деце умрлога, крвну родбину његову изван задруге, онако исто као што ће и усвојеник искључити ванзадружног крвног сродника из наслеђа *de cuius*-а који је са њим, усвојеником, живео у задрузи.

Ми мислимо да се ово решење оснива и на §. 507. Грађ. Зак., који нам, као што знамо, даје дефиницију задруге. По томе пропису: „Задруга је онде где је смеса заједничког живота и имања свезом сродства или усвојењем по природи основана и утврђена.“ Овај пропис, дакле, вели да је, за постојање задруге, довољно и грађанско сродство. На која лица мисли овде законодавац? Да ли само на усвојоца и усвојеника? Као што смо видели, задруге нема, у начелу, између оца и синова који са њим, на његовом имању, живе. Између њих може бити задруге само изузетно. Ако бисмо узели да §. 507. Грађ. Зак. под грађанским сродством циља једино на сродство које се усвојењем ствара између усвојоца и усвојеника, онда би §. 507. био, у том погледу, излишан. И заиста, пошто се усвојеник равна потпуно крвном детету, ако је усвојење из §-а 137. Грађ. Зак., дакле и односно самога наслеђа, то је, и у колико је реч о задрузи, усвојеник једнак са крвним сином. Пошто је једном, у §-у 138. Грађ. Зак., законодавац ова два сродства изравнао, какве би потребе било да он, код свакога правног института, понавља: како се усвојеник изједначава са крвним дететом?

Да законодавац изразу усвојење који се налази у §-у 507. Грађ. Зак. даје шири смисао, да га, дакле, не огранчава само на усвојоца и усвојеника, то се види, мислимо, и из Решење од 22. Маја 1852. год. (Зб. VI., стр. 103.), код §-а 528. Грађ. Зак., у чијем другом ставу стоји ово:

„По овом дакле није права задруга, где заједнички живот оних лица, која је сачињавају, није, као што закон опредељува, свезом сродства основан и утврђен, т. ј. где ова лица нису између себе по крви или барем грађански (цивилно) сродна, него је онда заједница основана смешом имања и задружног труда...“ У овом се Решењу, као што видимо, вели у опште да лица која су у задрузи могу бити само грађански (цивилно) сродна, тако да се, према редакцији овога Решења, може сасвим узети да се законодавац не ограничава, када вели да задрузи може бити основ и грађанско сродство, само на усвојоца и усвојеника. А у прилог оваквога схватања иде и пропис законски који тражи да је на усвојење у задрузи и ова пристала (§§. 142. и 528. Грађ. Зак.). Зашто овај захтев, ако би усвојење остало без дејства у погледу задруге? На сваки начи, да законодавац тражи престанак задруге зато што усвојеник постаје члан задруге, наравно ако и он доноси имања задружној заједници, односно то ће постати чим се и овај последњи услов, н. пр. благодарећи §-у 517. Грађ. Зак., испуни: како би неко могао постати члан задруге без њенога престанка? Међутим, чим се између два или више лица образује задруга, одмах добијају важности и прописи о задрузи, па, дакле, и §. 528. Грађ. Зак. о првенству сродства у задрузи. А ако би се рекло, да усвојеник постаје само у неколико члан задруге, н. пр., односно примене §-а 517. или §§-а 519. и 520. Грађ. Зак., док, међутим, он то не постаје у колико је реч о §-у 528. Грађ. Зак., пошто би то било противно правилу да усвојеник не постаје сродник крвних сродника усвојоцевих, тако да он ове не би могао ни у ком случају наследити као ни они њега, изузев већ ако би, што се овога последњег случаја тиче, били у питању потомци поочима и помајке (§. 410. Грађ. Зак.), — онда би на то требало одговорити овако: да законодавац не зна за такву задругу у којој се неки прописи о задрузи примењују а неки не, осим случаја уговорне задруге (§. 494. Грађ. Зак.). Када задруга постоји по самом закону, тада се на њу примењују сви прописи о задрузи. Отуда, што се овде може заступати, то је да нема никако задруге између усвојеника и крвне родбине усвојоцеве, са којом овај живи, или да задруга има потпуно, али се никако не може тврдити да између њих у неколико има а у неколико нема задруге, да између њих, дакле, постоји једна врста заједнице за коју, изван случаја уговора, законодавац не зна. То би значило рећи у самој ствари: да ту и има и нема задруге!

Живојин М. Периф.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

¹⁾ Да напоменемо да по решењу Касационога Суда (одељење) од 8. Августа 1875. год. бр. 3416. (Ст. Максимовић, *Нова Збирка*, књига III., стр. 115.) уговор о усићењу не може окрњити законски део деце. В. још неке одлуке Касационога Суда у том смислу наведене у нашој књижици: *Задружно Право по Грађанском Законику Краљевине Србије*, стр. 47., прим. 1..

¹⁾ Курсив је наш.

²⁾ §. 179. Аустр. Грађ. Зак. гласи: „Personen, welche den ehelosen Stand nicht feierlich angelobet, und keine eigenen ehelichen Kinder haben, können an Kinderstatt annehmen...“.

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

1^о Овде се дакле радња састоји у *непријави извршеног иступног кривичног дела* из т. 1.

2^о *Кривац*. — Потребан је *умишљај*, који се овде састоји у свести, да је узет новац за девојку („који то дознаду“).

VI. *Иступи из § 367 к. з.*¹⁾ — „Да се казне, вели се у овом §, у новцу од једног до десет талира“.

1. *Родитељи, који своје новорођено дете без извинителних узрока за месец дана не крсте“.*

а) 1^о *Радња* се састоји дакле у *некрштењу детета за месец дана од рођења*.

2^о *Радња* је *противправна*, кад је учињена „без извинителних узрока“. Да ли постоји узрок, који правда некрштење у одређеном року, фактичко је питање.

б) *Кривац* — Виност није потребна.

в) В. 5.

2. *свештеник, који на крштење позван не би у лето цркви или зими кући новорођеног без довољног узрока на крштење дошао“.*

а) 1^о *Радња* се састоји дакле у *недоласку на крштење новорођеног детета по позиву, у цркву или зими кући, од стране свештеника*.

Радња је *противправна* онда, кад је извршена „без довољног узрока“, што је фактичко питање.

б) *Кривац*. — В. 1 б.

в) В. 4 в.

3. *свештеник, који позван без довољног узрока не дође девојачкој кући да испит учини, или цркви да венча“.*

а) 1^о *Радња* се састоји дакле у *недоласку по позиву девојачкој кући ради испита или у цркву ради венчања од стране свештеника*.

2^о В. 2 а 2^о.

б) *Кривац*. — В. 1 б.

в) В. 4 в.

4. *свештеник, који позван без довољног узрока не дође, да мртваца опоји“.*

а) 1^о *Радња* се састоји дакле у *недоласку по позиву, да се мртвац опоји, од стране свештеника*.

2^о В. 2 а 2^о.

б) *Кривац*. — В. 1 б.

в) „Ако би свештеник једно од иступлења под бројевима 2, 3 и 4 поменутих, вели се у т. 5 § 367, учинио из злобе или ината, или због тога, што је желио тим

¹⁾ Нетачно је мишљење, да су т. 2, 3, 4 и 5 овог §-а замењене чл. 173 и 174 зак. о цркв. властима источно православног веро од 17. априла 1890, јер су за дела предвиђена у овим члановима прописане у чл. 175. истог зак. дисциплинске казне, а ове се казне могу изрећи заједно с кривичном казном из § 367 к. з. У чл. 173 и 174 предвиђени су дакле дисциплински иступи.

какву корист за себе изнудити, да се казни у новцу од пет до тридесет талира“.

Овде су дакле предвиђене две нарочите, теже врсте кривца код иступа из т. 2, 3 и 4:

1^о *Кривац*, који је дело извршио „из злобе или ината“.

2^о *Кривац*, који је дело извршио у намери, да тиме за себе изнуди какву корист

(1) Под „коришћу“ се има разумети свака корист, била она дакле материјалне или моралне природе.

(2) Ако је свештеник корист заиста изнудио, постојало би кривично дело из § 144 к. з. В о овом кривичном делу *Живановић* Посебни Део III § 148 XI.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ГОРКИ КОЛАЧИ

Снежан децембарски дан пре доста година. Варошким улицама једва ако промакне који чиновник са свежњем аката испод мишке, или гимназист са књигама у руци, или која ученица женске радничке школе са незграпним ђерђевом од простог белог дрвета, или са, у трубу умотаним мустрадама за кројење. Кроз неколико тренутака па и они више не пролазе. Све је на своме послу. Женске у кући, поред топле пећи; а мушки у својим: школама, радионицама, канцеларијама. Само паланачки беспосличари: људи и без рада и без капитала, т. зв. „пропалице“, и људи само с капиталом, без рада, т. зв. „масароши“, и сад, зими, налазе се тамо где су и летос били: у кафани. Кроз мутна, снежним цвећем ишарана кафанска прозорска окна допиру на улицу њихови промукли пијаначки гласови, праћени „еврејским вечерњем“ циганског „оркестра“.

Већ је четири сахата по подне. Звони на вечерње.

Пензионисани казначеј, седамдесетогодишњи старац, Таса Маленовић, у широким, препотопским „американским“ ципелама, и под чиновским „амрелом“, који својим димензијама тако јако подсећа на фамозне кишобране земунских пиљарица, ено већ гега лаганим, непозданим корацама, „журећи“ у цркву, да тамо заузме своје редовно место за десном певницом.

Мало подаље за њим, с друге стране улице, појављује се, ено, и стари чика-Вића, учитељ у недејству, обучен у стари, измашћени реденгот, чија је елегантна црна боја још пре десет година уметнички превучена као зелембаћ зеленкастом павлаком, каква се, иначе, још вића само на старим свештеничким цубетима, читама и камилавкама. И он „жури“ да не изостане за чика-Тасом.

То су редовни црквени гости. Њих познају чак и црквени врапци и црквени мишеви.

Но, где, одмах за њима, на растојању од двадесетину корачаји, пролази улицом једна чудновата, интересантна група: пет мушкараца, у добу од 11—14 година, полу-боси, подерани као просјаци, без кошуље, у дроњцима, с капама кроз чије подеротине вире чуперци умашћене и улењене косе, бледи, подадули и прљави, као да се никад у животу нису умивали; одмичу они снегом завејаним улицама, час застајкујући пред сјајним галантериским изложима.

Најстарији међу њима, Петар, прозвани „Пеција“, има четрнаест година. Родитељи су му рано помрли. Неко време потом издржавао га је стриц, стари алкохоличар, који, једанпут у напитом стању, уби човека и оде на робију, те мали „Пеција“, тако, паде на терет општини.

Но није ни пуне две године прошло, а „општинско дете“, ђудљиво као што га је Бог дао, збаци јарам општинског надзора, и поче живети за свој грош, и на своју руку.

Онај нешто мањи од „Пеције“, то је Јанко, звани „Ветар“. Њему нема више од тринаест година. Отац, који је био раденик у тунелу, умро му је још пре осам година, а мати му је још жива. То је позната варошка блудница Миља, која је, због свог светитељског живота, до сада ваљда пет стотина пута била у полицијском притвору.

Онај још мањи зове се Сима, међу друговима прозвани „Клисарче“. Њему је дванаест година. Млађи је син старог варошког, увек пијаног, клисара. Цело му је детињство протекло у црквеној порти и на црквеној звонари. Тамо је, тобож, помагао у звоњењу своме старијем брату, а, у ствари, пентрао се по кривудаваим раскламатаним степеницама старе звонаре, вешао

О дебелу, прљаву ужад, несташно задиркивао у тучна, излизана клатна, и скидао врапчија гнезда, којих је, увек, тако обилно, под дрвеним крововима старих звонара.

Онај млађи и од Семе зове се Драгче. Од милоште је прозван „Пурца“, Њему је тек једанаест година, али је тако кржљав, неразвијен и, као чиков, танак, да су старији, често пута, у шали говорили: „Кад би само хтео, наш би Пурца могао проћи кроз иглене уши!“ Био је син једног банкротираног ситничара.

И, најзад, Пурцин вршњак, мали Заре, звани „Миш“. Он је ситне, дугуљасте, праве мишије главе, са сивим, неодређеним, поготову мртвим очима. Његову најкарактеристичнију особину сачињавала је способност да се заплаче, увек, у свако доба дана или ноћи, кад год хоћеш, па имао повода за плач или не. Он је син кочијаша Мате, давнашњег веселог удовца, чији је цео живог прошао у вожењу и извртању путника од станице до вароши и обратно, и у борби са кафеџијама због неисплаћених рачуна.

Од њих петорице само је један, Јанко, имао мајку, а остали је никада нису ни сазнали.

Куда ли се упутила та живописна групица малишана?

Тамо, куда и обично: у црквену порту на вечерње.

Кад, по свршеној молитви, „побожни христјани“, чија је душа још пуна светих псалама и мириса измирне и тамјана, изађу из цркве, није с горег — рачунају мали беспосличари — наћи се, у том трепутку, на изласку из порте, и својим бедним изгледом измамити који новчић милостиње.

Али, на половини пута, пред великим стакленим излогом пекарске и посластичарске радње старог чика-Неце ова групица малишана заста изненађена. Излог, који је, преко обичаја, био пун пунцит најразноврснијих свежих колача и посластича, био је диван и немилосрдно примамљив. Било је ту и дивних крем-пита, и снежно-белих, пенушавих шамролна и шампита, и врускавих „реш“ погачица, и свега што ти душа хоће.

За малишане који су у цепу имали који новчић, тај је излог био рај, али за кукавну сирочад — извор суза и уздаха.

— „Ко има дваеслук?“ — пита „Пурца“ другове — „да купимо који колач!“

— „Имам ја!“ вели враголасто „Клисарче“, „само ми још отац није дао“.

— „Купи себи за то што имаш“ — одврати му, Јанко Ветар — „Него, хеј ви, има ли ко од вас коју мангуну?“ обраћа се осталима.

Сви ћуте тужно.

Ни у кога ни кршене паре, а колачи, дивни, примамљиви и тако слатки, гледају их пркосно кроз велико прозорско окно, и само што им не веле: „Купите нас! Једите нас!“

— „Знате шта?“ — прекиде тишину цигљаста Пеџија — „Хајдете са мном, па ће бити свега што желите!“

То рекавши, пође напред, а остали послушно за њим.

Стигоше у црквену порту баш пред свршетак вечерња и упарадише се с обадве стране пред изласком.

Кад је поред њих прошао и последњи „побожни христјанин“, и код су међу собом поделили добијени бакшиш, они се увукоше под дрвене сводове старе звонаре, и ту, сами, далеко од љубопитљивих ушију света, приступише тајном већању.

— „Знате шта?“ — рече Пеџија.

Они сви пажљиво подиглише главе, приближе се још ближе узањ, и, нетремице, очекиваху, шта ће рећи.

— „Ви сви волите лепе колаче?“ — рече он.

— „Истина је. Па шта?“ насмејаше се сви.

— „А сви ви, без разлике, немате довољно пара, да би сте их могли увек купити?“ — продужава он.

— „Истина је и то, па шта је онда?“ — дочекују они, колико весело, толико љубопитљиво.

— „А би ли и без пара хтели колача, а бре?“

— „Охо-хо! Охо-хо!“ „А ко то неће!“ — смеју се сви. „Него, како то?“

— „Ево како: ноћас ћемо ући у чика-Нецину посластичарницу, и узети и понети собом толико колача, колико ће нам бити довољно за месец дана!“

Они га погледаше изненађени и, поготову, уплашени.

— „Јест, јест, кажем вам, и, ако хоћете, заповедам вам: ноћас ћемо

ући у чика-Нецину посластичарницу!“ — понавља Пеџија тоном старешинства и искусног самопоуздања.

— „Али зарадићемо хапс!“ — страшљиво примећује мали плачљиви Заре.

— „Лудо једна, у хапс иду они који буду ухваћени!“ — одвраћа му Петар гордо и иронички. — „А сва ствар и јесте у томе: што нас неће и не могу ухватити!“

— „Море, ако нас баш и ухвате, шта је ту је, отићи ћемо под суд; неко ће добити неколико месеци, други неколико дана затвора, а трећи и ништа. Све је то још и којекако. Тога се не бојим. Од неколико дана хапсе не умире се. Али, ако ме, којом несрећом, почну у притвору пропуштати кроз шаке, ако ме апсанџија Сотир почне миловати својим страшним чворновом, шта ћу и куд ћу онда?“ — јада се бојажљиви Пурца.

— „Богме, и ја то не бих желео!“ — пристаје у за њ Заре, утањеним гласом који тек што се није претворио у плач.

Бојећи се, да му ова двојица својим мекуштвом не „деморалишу“ цело друштво, и не осујете предузеће, Пеџија им се окрете:

— „Не слините, јунаци моји! Не бојте се ништа! Сотир је кум мог оца. Ни длаке вам неће фалити! Ја ћу сам ући у посластичарницу, а ви остали имаћете напољу да стражарите, где вам ја будем одредио, и да ми благовремено јавите, ако би се гдегод појавио „црвени“ или ча-Пера патролџија“.

— „Е, добро! Тако те хоћемо!“ пристадоше сви, радујући се, што ће по јефтину цену доћи до жељених колача.

Пошто су уговорили у колико ће сати бити на лицу места, и где ће ко стражарити, разиђоше се...

* * *

Над успаваном паланком спустила се мртва зимња ноћ. Незапамћен мраз. Пуца дрво и и камен. И последњи пролазник изгубио се давно и давно. По улицама мир и мрак. Са црквеног торња откуцава: један после поноћи. Време, кад су само још будни: зли умишљаји и немирне савести. Ноћни стражари, лако обучени у своје циновске ескимске бунде, премрзли од студени склонили се с линије у за-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

творене просторе и у заклоните буџаке под мрачним стрехама. Кад тамо проспавају три до четири сахата, онда ће се, у прво прасковорје, опет појавити сваки на својој линији, обучен у своју прописну препотопску бунду, гегајући под тежином своје циновске преламаче, на коју је натакнут страховито захрђали бајонет, и поносно погледајући десно и лево, као да чисто жели рећи: „Не брините! Ту је ваш „чувар јавне безбедности!“ Ту је „влас!“

Али, на несрећу, та кратковремена стражарска ноћна одсутност није за све тајна. У свакој вароши нађе се бар по неколико „проницљивих“ обешешака који знају ту тајну.

И, где, баш сад, кад се у ноћи изгубио и последњи одјек избијања црквеног часовника, одједанпут, на једном углу, у средини „доње мале“, а на самој раскрсници трију улица, почеше се појављивати нека лица. Најпре двојица, па опет двојица, и затим још један. Свега њих пет. Они не воле светлост фењера, и зато су се сви повукли уз плот, у помрчину. Приђете ли им неколико корачаји ближе, приметите, да су то, поготову, још све деца. Приближите ли се још један корак — у њима ћете упознати јунаке ове приповетке: „Пецију“, „Ветра“, „Клисарче“, „Пурцу“, и „Миша“.

— „Ти тамо! Ти тамо! А ти тамо! А ти, Пурцо, са мном!“ — шапатом наређује Пеција, и онда сваки, аутоматски — послушно, оде на своје место опредељења.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Заступник деловође општине кадуђеричке упутио је три питања следеће садржине:

1. Начелник срески решењем својим задржао је од извршења одлуку одбора општинског као незакониту. Одбор општински буде незадовољан тим решењем среског начелника и противу тог решења изјави жалбу Државном Савету, коју преда у законом року среском начелнику. После месец дана срески начелник је известио општински суд, да је његово решење, којим је за-

држао од извршења поменуто одлуку општинског одбора, постало извршно, и у исто време је наредио, да суд изврши његово раније наређење, поводом кога је општински одбор ову одлуку и доносио. Одбор општински сазнавши за ово, захтевао је од суда, да овај издејствује извештај о томе, којим је начином решење среске власти постало извршно, и каква је одлука донета по жалби изјављеној противу овога решења. На учињено питање, срески начелник је одговорио суду: „да се у будуће не обраћа њему са оваквим питањима и ствара му пзлпину преписку, и да ће у пзновном случају казнити председника и деловођу општинског.“ Како је одборска одлука од велике важности по општинске интересе, то је одбор општински безусловно тражио, да му се саопшти донета одлука по његовој жалби. — Пита се: да ли је овакав поступак среског начелника правилан и законит, и, ако није, којим ће се путем добавити одлука, којом је одбачена жалба општинског одбора, пошто се суд за исту више не сме обраћати среском начелнику?

2. Један општински одборник буде разрешен од одборничке дужности, пошто је постао закупац општинског имања и тиме по члану 71. закона о општинама изгубио услове да буде општински одборник. Одлуку општинског одбора о овом разрешењу надзорна среска власт је задржала од извршења као незакониту са ових разлога: Општински одбор као надлежан по члану 86. тачка 3. закона о општинама донео је решење, да се сво општинско непокретно имање, које се састоји из више парцела, изда под закуп путем јавне лицитације, и то свака парцела понаособ, па то ставио у дужност општинском суду да изврши; према томе општински одбор мора накнадно за сваку парцелу да донесе решење, да ли одобрава закуп оном, на кога је исти остао, или не; па како општински одбор то није учинио, то се дотични одборник не може сматрати за закупца општинског имања. — Пита се: да ли општински одбор мора по свршеној лицитацији доносити решења о томе, да ли одобрава закуп или не, кад је одбор једном решио, да се имање изда под закуп, и кад се подразумева, да закупац по-

стаје онај, који испуни све прописане услове и на лицитацији понуди највећу цену? И,

3. Једно лице буде осуђено пресудом државних судова због крађе, поред редовне казне, и на губитак грађанске части. По издржаној и опроштеној казни (а то је било пре дванајест година), поправи се тако, да дође у ред поштених грађана општине, те буде изабрано прво за кмета а пре три године и за председника општине, на коме се полагају и сада налази, ма да није редовним путем до данас повратило изгубљену грађанску част. — Како је противу његовог избора за председника општине постојала жалба и Државни Савет оснажио његов избор за председника, то се пита: да ли сада има места предлогу, да се овај председник разреши од дужности за то што нема грађанску част, и да ли ће имати утицаја ако он сада пре разрешења поврати грађанску част, као и да ли ће он моћи одмах после разрешења да буде биран за председника или мора да прођу пет година од дана повраћаја грађанске части?

Одговори:

I На *прво* питање:

Срески начелник као непосредна народна власт има права према члану 152. закона о општинама да задржи од извршења оне одлуке општинског одбора, које би биле противне законима, законским уредбама и законитим наредбама државне власти. Задржавање ово мора да изврши нарочитим образложеним решењем с позивом на прописе, којима су одборске одлуке противне. Али противу одлуке среског начелника може се изјавити жалба Државном Савету по члану 170. закона о општинама, и то у року од пет дана од дана саопштења решења надзорне власти, а жалба се предаје оној власти, противу чије се одлуке изјављује, дакле у овом случају среском начелнику (члан 172. закона о општинама). Према томе општинска власт је правилно поступала, кад је жалбу противу решења надзорне власти за Државни Савет предала среском начелнику. — Пошто постоји жалба на решење среског начелника, општинска власт треба да зна, каква је одлука и од чије стране донета по тој жалби, јер општински суд и одбор не могу

бити индиферентни према ономе, шта је са жалбом урађено, и не могу примити необразложен извештај среског начелника, да је његово решење постало извршно. — Дакле срески начелник је погрешно, што није известио општинску власт, шта је урађено са поменутом жалбом и по чему је његово решење извршно. — Можда би среском начелнику било лакше дати потребно објашњење и евентуално окончати ствар не дирајући ни достојанство своје ни самоуправне општинске власти, него што је противно закону наредио општинском суду: да се у будуће не обраћа са оваквим тражењима и да не ствара излишну преписку, припређујући то и казном. Ако је одборска одлука заиста од велике важности по општинске интересе, у толико је пре требало рад општинске и државне власти довести у склад. — Општински суд треба да обнови тражење код среског начелника, да му се достави, шта је било са жалбом, па ако не буде задовољан, да то тражи од власти надзорне над среским начелником.

II. На друго питање:

Општински одборници не могу бити општински лиферанти, предузимачи или закупци општинских права и добара као и дужници општинске касе по извршној пресуди (члан 71. закона о општинама). Општински одборници, један пут изабрани, остају на својим положајима у смислу члана 101. закона о општинама три године. Но изузетно они могу бити смењени ако код њих наступе случајеви из члана 71. закона о општинама, — Према тачки 3. члана 86. закона о општинама општински одбор је надлежан, да „коначно одобрава давање под закуп општинских права и добара“. Значење овог цитираног законског прописа није довољно јасно. Тако, кад општински одбор одлучи, да се извесно право или имање општинске да под закуп путем јавне лицитације, а не каже, да ће закуп важити ако лицитацију накнадно одобри општински одбор (т. ј. ако у условима не постоји став да одбор има накнадно одлучивати о закупу), настаје спорно питање: да ли је одбор коначно одобрио, да закуп остане на онога, који на лицитацији да највећу цену, или такво коначно одобрење мора доћи тек после извршне лицитације.

— У пракси се већином тумачи, да сваки закуп општинских права и добара важи дефинитивно тек онда, кад га после извршене лицитације одобри општински одбор. — Ако се ово гледиште усвоји као тачно, онда излази, да у питању означени одборник заиста још није закупца општинског имање, јер лицитацију није одобрио коначно општински одбор, и да према томе то лице за сада може остати на положају општинског одборника. — Кад општински одбор не би делио ово мишљење, могао би путем жалбе код Државног Савета издејствовати тумачење тачке 3. члана 86. закона о општинама за овај конкретни случај.

III. На треће питање:

За председника, подпредседника, кметове и остале општинске часнике не могу бити изабрани они, који су судом осуђивани за безчасна дела или за злочинства и преступе учињене из користољурља док не прође пет година од дана, када су повратили грађанску част. — Пошто дотични изабрани председник, и ако је ушао у ред поштених грађана, није повратио грађанску част, то он није могао бити изабран за општинског часника, а кад је већ изабран није могао на томе положају остати. — У постављеном питању се наводи, да је противу овога избора постојала жалба и да је Државни Савет оснажио овај избор. Кад је жалба постојала, избор је Државни Савет могао оснажити само тако ако у жалби није покренуто питање о томе, да кандидат није имао услове за председника што није повратио грађанску част, или ако заинтересовани жалиоци нису располагали доказима о осуди изабраног председника, а то значи, да Државни Савет није ни решавао по самом питању о немогућности да кандидат буде општински председник због изгубљене и неповраћене грађанске части. — Према томе, сходно прописима из члана 32., 53. в., 105., 121., и 122. закона о општинама, има места да се од стране надзорне државне власти учини предлог дотичном општинском одбору, да овога председника разреши од дужности општинског часника. Ако би тај председник прописним путем повратио грађанску част, пре него што одбор општински донесе одлуку за разрешење, разуме се, да

и том случају треба ово лице разрешити од председничке дужности, јер председник не може бити за време од пет година од дана повраћаја грађанске части. За ово време не може ни биран бити поново.

* * *

Суд општине горњо-бело-речке актом № 572. од 10. маја ове године и суд општине кладушничке актом № 377. од 26. маја ове године упутили су питања о следећем:

Поједина лица се обраћају општинским и другим властима за разна уверења а свештеницима за венчанице и крштенице, како би та документа употребила при тражењу подпоре инвалидске. Кад им се за издавање оваквих исправа тражи такса, што плаћају више од пет динара годишње напосредне порезе, та лица се изговарају, да таксу не могу да плате, јер се исправе траже поводом погибије или смрти у рату. — Пита се: треба ли издавати ове исправе бесплатно, без обзира на имаовно стање молилаца, или по наплати прописне таксе по закону о таксама?

Одговор:

У члану 14. и 15. закона о подпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих војника прописано је, каква документа треба прибавити, па да би се могло код надлежне власти расправити питање о праву инвалида на подпору и о праву породице погинулог, умрлог или несталиг војника на потпору. У тим члановима као и у члану 20. истог закона стављено је у дужности војној власти, да и сама прибавља потребне исправе, ако инвалид или породица војникова није у стању сама да набави документа за регулисање потпоре. Сем тога у члану 16. овога закона предвиђено је, да се уверења, која се прате по члану 14. и 15. закона о потпори, издају бесплатно, као што се и у опште никаква такса не наплаћује при тражбинама и расправама потпоре. Најзад и сам закон о таксама у тачки 16. члана 6. наређује, да се ослобођавају плаћања таксе писмена, која су законом о таксама или другим ранијим законима од таксе ослобођена, а у тачки 6. члана 6. наређује, да се таксе ослобођавају решења инвалидског суда, ле-

WWW.UNILIB.RS

карска и друга уверења, која се дају инвалидима и њиховим породицама. — Дакле несумњиво је, да у случајевима, у питању престављеним, не треба наплаћивати никакве таксе у корист државне или општинске касе, па ма какво било имовно стање онога, који исправе тражи зарад регулисања свога права на потпору код надлежне власти. — Али, да се ове бесплатно добивене исправе не би могле злоупотребити и искористити за друге цели, потребно је, према члану 7. закона о таксама, назначити на таквим бесплатним исправама у којој цели су издане.

А.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

На западној жељезничкој станици у Будим-Пешти, 10 овог месеца је украдена једном путнику једна омања четвороугална мат-црна ручна ташна тврде коже са зеленом навлаком од гуме, у којој су се налазиле следеће драгоцености: један низ ситних бисера; једно колије од 38 редова бисера са дијамантском шиолом; један женски сат од платине са монограмом А-А. од рубина; један дугачак ланац од платине; три чешља, са дијамантима украшена; један брош са дијамантима, сребром опточеним, у форми рибе; једна бреслетна са зафиром; један брош златан у форми срца, масиван, са кратким ланцем од бисера; једна дугачка златна игла са великим рубином и малим дијамантима; једна бреслетна са брилијантом, и други накит. Вредност покрађе износи 20 000 круна. — За проналазак ових ствари и кривца одређена је награда од хиљаду динара.

На случај проналаска кривца и покрађе, известити Управу вароши Београда с позивом на њен акт № 17294. од 16. јула ове године.

Милован Р. Митровић из Винче, стар 18. год. средњег раста, дежмекаст, носав, лица округлог, смеђ, у оделу сељачком од шајка, окривљен је да је 11. ов. м. извршио крађу новаца Тодору Пауновићу трг. из Петровца окр. Крагујевачког, однев му преко 7000. ди-

нара и то: 4400 дин. у новчаницама од по 100. дин., 2400. дин. од по 10. дин., 15. дуката од по 12. дин. и један дукат од 48. дин., — па побегао.

Депеша Нач. ср. јасеничког окр. крагујевачког Бр. 9257.

Милутин Сремчевић из Бељине среза космајског, који одговара због дела из § 221. кривичног закона, побегао је при спроводу. Милутин је стар 24. године, повисок, сувоњав, црномањаст, бркова малих; има чизме, штофани шешир, шлофијанку, капут од шајка и чакшире узане од шајка.

На случај проналаска известити београдску војну станицу с позивом на број 21417.

Милован Ј. Мијоновић из Пасјаче, округа топличког, стар 15. година, раста средњег, очију плаво зелених, сувоњав, добро развијен, у капуту од плаве војничке чоје, панталонама прошараним пругама и чарапама белим црногорским — окривљен је због покушаја убиства, а налази се у бегству.

На случај проналаска именованог треба спровести полициској власти у Прокупље.

Љубица И. Даниловићева из Свилеуве, среза посаво-тамнавског, стара 21. годину, стаса високог, у лицу плава, косе риђе, има да од-

позивом на његов акт № 6061. од 14. јула ове године.

Вујица Јанковић из Аљудова, среза Пожаревачког, осуђеник Пожаревачког казног завода, побегао је са рада из Љубичева; стар је 29 година, стаса средњег, косе смеђе, чело високо, обрве смеђе, очи жуте, нос велики, бркове смеђе, браду брија.

Депеша Управе пожаревачког казног завода бр. 1647.

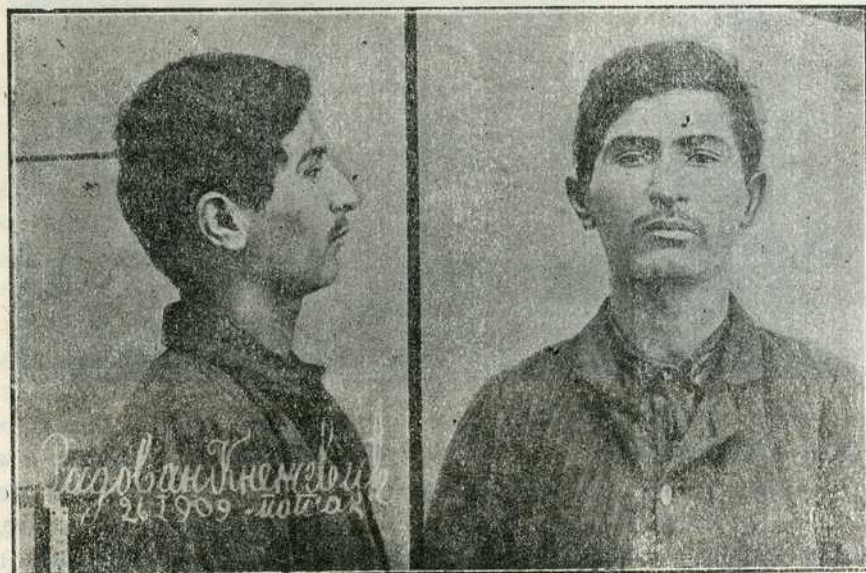
УХВАЋЕН

Радомир Васиљевић — „Тинктанов“, осуђеник београдског казног завода, по занимању бивши кројач из Лесковца, чију смо потерницу донели у прошлом броју „Полициског Гласника“, ухваћен је.

ПОНОВНЕ ПОТЕРЕ

Радован Ђежевић, осуђеник београдског казног завода, чију слику доносимо, побегао је 16. октобра 1910. године, па ни до данас није пронађен.

Стар је 19. година, средњег раста, косе затворено-плаве, очију жућ-

говара за дело из § 168. кривичног закона. По извршењу дела побегла је, и тада је имала на себи црвену сукњу, плаву реклу и на ногама сељачке опанке с кајишима. — На случај проналаска упутити је начелнику среза посаво-тамнавског с

касто-зелених; од особених знакова има раницу на средини браде.

Депеша управе казног завода Бр. 5967.

Мојсило Станојевић, осуђеник београдског казног завода, чију

НЕСТАЛИ

слику износимо, побегао је из казненог завода 1. јула 1911. године, па ни до данас није ухваћен.

Родом је из Сталаћа, стар 21. године, средњег раста, очију жућ-

Драгољуб син г. Мите Захаријевића бив. чиновника из Београда нестало је ових дана. Стар је 13.

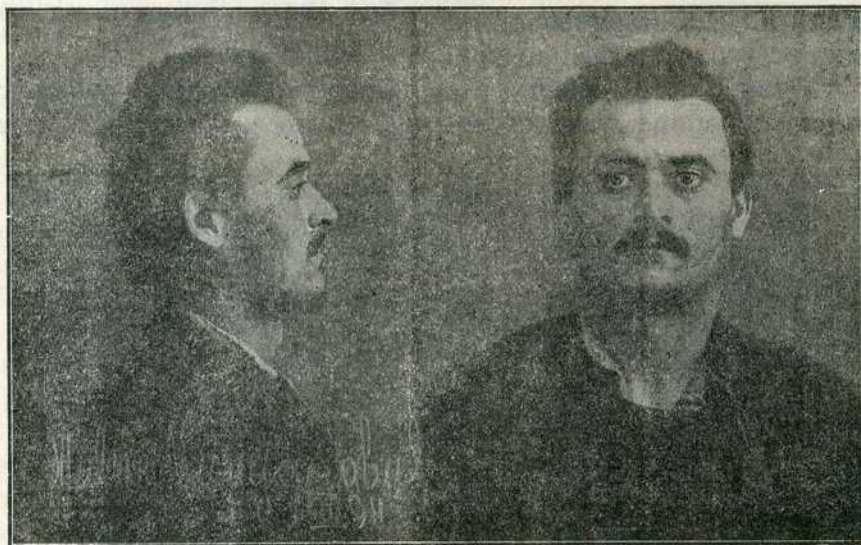
насто-зелених, косе смеђе, лица широког, обрва густих.

Акт Управе београдског казненог завода Бр. 4060.

Живан - Живојин Милијановић, осуђеник београдског казненог завода, чију слику износимо побегао

година, плав, средњег раста, у лицу сув, на први поглед би се рекло да има 18. година; има капут и панталоне грао, на глави шешир од панама, на ногама ципеле.

Акт управе вароши Београда № 18237. од 17. јула 1913. год.

је 1. септембра 1911. године, па ни до данас није ухваћен.

Родом је из Сибнице, среза посавског округа београдског, стар 20. година, средњег стаса, очију угаситих, косе смеђе; од особенних знакова има на десној страни вилице белегу од шкрофула.

Акт управе београдског казненог завода Бр. 5044.

Сретен син Ивана Пејића из Вишњице, идући од Вишњице за Чукарицу нестало је Сретен је стар 10 година, узраста средњег, носи сељачко одело, бос је, има шешир на глави.

Акт управе вароши Београда № 18492. од 18. јула 1913. године.

Станимир син Милоја Николића из Милошева нестало је 13. ов. м. — Стар је 14. године, раста средњег,

добро развијен, косе смеђ, нос правилног, у сељачком оделу, а на глави качкет.

Депеша Начелника среза беличког Бр. 1124.

Ружа Ресавац оvd. доставила је да јој је 15. ов. м. њен син Никола свршени ђак IV раз. основ. школе отишао од куће незнано где и да се ни до данас није вратио.

Акт кварта палилулског Бр. 4554.

Станко син Василија Поповића из Корбевца, који је био у служби код Мите Нешића бакалина у Врањи, по изласку из Митине радње отумарао је незнано где. Станко је је стар 13 год. лица округла, на носи има једну белегу од посеко-тине, на себи има црно сељачко одело.

Акт Начелника ср. Пчињског Бр. 8230.

КРАЂА СТОКЕ

Живану Бошковићу из Остружнице, украдена је 19. ов. м. једна ждребица, стара 2. године, длаке зелене, грива на десној страни.

Депеша Начелника среза посавског округа београдског Бр. 6880.

Ноћу између 17. и 18. јула ове године украдена је Андреји Симићу из Рогљева, среза космајског, једна ждребица, стара две године, алатаста, на челу цветаста, танког репа.

Акт начелника среза космајског № 10331. од 19. јула 1913. године.

МАНГУП СТОКА

У општини орашкој округа смедеревског налази се један мангуп коњ, длаке беле, у лево око чакараст; стар је десет година.

Акт начелника среза орашког № 5413. од 20. јула 1913. године